

Ten eerste

Interview **Mensenrechtenactivist Hagai El-Ad**

‘We worden gezien als landverraders’

Mensenrechtenorganisatie B'Tselem verspreidde de video van een Israëlische soldaat die een Palestijn doodde. Directeur El-Ad, vandaag in Amsterdam: ‘Vaak wordt dat geweld niet vervolgd.’

Door **Theo Koelé**

De videobeelden gingen dit voorjaar de hele wereld over. Een Palestijn die werd neergeschoten nadat hij een Israëlische soldaat had aangevallen en verwond, ligt op de grond. Dan vuurt een andere militair plotseling. Bloed stroomt uit het hoofd van de Palestijn.

Wie had gedacht dat Israël geschokt zou reageren, kreeg ongelijk. Ruim tweederde van de bevolking vindt dat de militair nu ten onrechte voor de rechter staat wegens doodslag. Op sociale media regende het steunbetuigingen aan soldaat Elor Azria die het dodelijke schot had gelost.

Directeur Hagai El-Ad van de Israëlische mensenrechtenorganisatie B'Tselem is niet verbaasd. Hij houdt vandaag een lezing in Amsterdam op uitnodiging van de Stichting Gate48, ‘kritische Israeli's in Nederland’.

B'Tselem verspreidde de video die door een Palestijnse medewerker werd gemaakt. El-Ad: ‘Als we uitzoemen, zien we dat prominente politici en leidinggevendenden bij de politie en het leger al maanden roepen dat aanslagplegers ter plekke moeten worden doodgeschoten. Daardoor is onder de bevolking het gevoel ontstaan dat schietende soldaten gewoon hun werk doen. Ook al is de wet duidelijk: *shooting to kill* is alleen toegestaan wanneer iemand het leven van anderen bedreigt.’

El-Ad is sceptisch over de uitkomst van de rechtszaak tegen soldaat Azria. ‘Dat hij voor de rechter staat, is al heel bijzonder. Vaak wordt het gebruik van excessief geweld niet eens vervolgd. Of het wordt gebagatelliseerd, zoals we bij andere recente rechtszaken hebben gezien. Er loopt een zaak tegen twee militairen die een 16-jarige Palestijn in de rug schoten. De aanklacht luidt: ‘roekeloos en lichtvaardig gebruik van een vuurwapen’. Dus niet: moord of doodslag.’

Leidinggevendenden gaan vaak vrijuit, stelt El-Ad. ‘Een kolonel schoot drie maal gericht op een andere jonge Palestijn. De videobeelden die we hebben verspreid, laten er geen twijfel over bestaan dat dat niet nodig was. In april is de zaak gesloten. Zonder veroordeling.’ Deze week nog werd, ‘bij gebrek aan bewijs’, de zaak gesloten tegen een politieman die een Palestijn had gedood met een rubberen kogel. Voor zover El-Ad weet, zijn er geen videobeelden van de schietpartij.

Tijdens de eerste intifada (Palestijnse volksopstand), eind vorige eeuw, werd B'Tselem opgericht om schendingen van mensenrechten te documenteren. Want, zoals El-Ad bij zijn aantreden als directeur in 2014 zei: ‘Als Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever worden doodgeschoten en er is geen video beschikbaar, dan is er ook geen zaak. Is er wel een video, dan wordt de authenticiteit ervan betwist.’

Aanvankelijk beperkte B'Tselem zich tot het verzamelen van feiten. Steeds vaker doet u politieke uitspraken. Zo signaleerde u onlangs ‘fascistische trends’ in de Israëlische regering.
‘We gaan in juni het vijftigste jaar van

Maart 2016: de soldaat Elor Azria, die een gewonde Palestijn doodschoot, wordt in de rechtszaal omhelsd door zijn moeder. Foto Jack Guez / AFP

Prominente politici roepen al maanden dat aanslagplegers ter plekke moeten worden doodgeschoten

Hagai El-Ad

Foto AP

de bezetting in. Wie de oprichters van B'Tselem had gevraagd of we nu nog zouden bestaan, had ‘nee’ te horen kregen. Het liefst zouden we ophouden te bestaan. Ons doel was tijdelijk, zoals de bezetting tijdelijk zou zijn. Maar de opeenvolgende regeringen-Netanyahu deden en doen niets om er een einde aan te maken. Ze nemen genoegen met de status-quo. Moeten we nog eens vijftig jaar wachten op het einde van de bezetting, die per definitie schendingen van de mensenrechten betekent?’

Organisaties als de uwe, die zich keren tegen de bezetting, worden vijandig bejegend door de regering.

‘Ja, er is wetgeving in de maak om ons aan banden te leggen. Er worden uitspraken gedaan, zelf in de hoogste regeringskringen, waarin we worden neergezet als landverraders. Dat heeft een sinister proces in werking gezet in de samenleving. Sinds kort hebben we te maken met infiltranten die ons in diskrediet proberen te brengen. We worden geïntimideerd, bedreigd. De voedingsbodem is gelegd door de regering, die ons ‘agenten van buitenlandse regeringen’ noemt. Maar we krijgen geen steun van obscure regimes. De financiële steun komt uit de VS en Europese landen.’

Over Europa gesproken: steeds vaker worden Europese hulpprojecten voor de Palestijnen met de grond gelijk gemaakt.

‘Vooropgesteld: bijna vijftig jaar bezetting is altijd gepaard gegaan met het verjagen van Palestijnen om ruimte te maken voor Joodse nederzettingen. Probeer je voor te stellen dat een Palestijn altijd bang moet zijn voor bulldozers die zijn land, zijn huis vernielen. Maar het is waar, dit jaar wordt op een ongekend grote schaal infrastructuur vernietigd in de bezette gebieden. Er zijn meer woningen weggevaagd dan in heel 2015. Als de sloop in dit tempo doorgaat, zullen dit jaar niet honderden maar duizenden Palestijnen hun huis verliezen.’

El-Ad, wiens organisatie tal van internationale prijzen kreeg, waaronder de Nederlandse Geuzenpenning: ‘Doelbewust worden Europese projecten, van waterputten tot scholen, niet gespaard bij de vernielingen. Illegale bouwsels, zegt Israël. De reacties vanuit Europa zijn lauw. Een enkel land heeft geprotesteerd. Hoeveel puinhopen moeten er zijn voordat Europa zegt dat het zo niet langer kan?’

Gate48: openbare discussie met Hagai El-Ad. Universiteitstheater, Nieuwe Doelenstraat 16, Amsterdam. 19/5, 20.00 uur.

Advertenties

**OPRUIMINGS
UITVERKOOP**
Ziegler tapijten, Kashmir zijde, Kelims,
Nain, Berbers, Moderne tapijten
met kortingen van
20% - 40% - 60%
MEDEN & PERZEN
perzische tapijten
Molenstraat 7 Den Haag
Tel. 070 - 310 69 75 (zijstr. Noordeinde)
www.meden-perzen.nl

**The little
foxes**

“Anniek Pheifer
briljant”

NRC Handelsblad
***

het
Nationale
Toneel